

Gaustadalléen 34, Gaustad sykehusområde

Saksnr: 201704683

Det vises til høring «Gaustadalléen 34, Gaustad sykehusområde. Detaljregulering med konsekvensutredning», med høringsfrist 07.06.21. Forum for natur og friluftsliv (FNF) Oslo, stiftet 2016, er et samarbeidsnettverk for naturvern- og friluftslivsorganisasjoner i Oslo, og har som hovedformål å ivareta naturmangfoldet og friluftslivet i fylket.

Dette brevet sendes på vegne av: DNT Oslo og Omegn, Naturvernforbundet Oslo og Akershus, Oslo Elveforum.

OPPSUMMERT

FNF Oslo er svært kritiske til mangelfull tiltaksliste og rekkefølgekrav når det gjelder tiltakets innvirkning på Sognsvannsbekken og området rundt. Vi mener også at man ikke har sett godt nok på konsekvensene tiltaket vil ha på vassdraget som helhet, og etterlyser en utredning som ser på konsekvensene av tiltaket for hele vassdraget inkludert resipienten Frognerkilen. Vi er positive til at turveinetten i Oslo styrkes. Det viktigste for friluftslivet i dette område er turvei B1 og dets broforbindelse over Ring 3. Vi ber om at den foreslåtte parkbrua over Ring med atskilte traséer for turgåere og gang- og sykkelveier til sykehuset tas inn som en forutsetning i rekkefølgebestemmelsene. Vi savner en redegjørelse for hva oppgraderingen av broen som krysser Sognsvannsbekken fra Slemdalsveien og etablering av anleggsvei innebærer, samt hvilke avbøtende tiltak man planlegger. Vi mener at det er svært uheldig at det ikke er avklart hvordan man skal håndtere løsmassene og sprengt stein fra tiltaket, og ønsker at dette kommer på plass i forkant av oppstart.

Ny gangbro – turvei B1

Vi er positive til at turveinetten i Oslo styrkes. Det viktigste for friluftslivet i dette område er turvei B1 og dets broforbindelse over Ring 3. Frem til Rikshospitalet stod ferdig i 2000 gikk det en kontinuerlig skiløype fra Marka via gangbrua over Ring 3 til Blindern. PBE skriver at «*Idéen om «Markaforbindelsen», fra toget mot turveien i vest, er viktig, men er foreløpig ikke overbevisende løst, da det kan bli mange funksjoner på et trangt område.*»¹. En breddeutvidelse av broen fra ca. 8 m til en parkbru med ca. 25 m bredde vil gi plass for beplantning og vinterløype/joggetrasé i tillegg til gang- og sykkeltrafikk relatert til sykehuset. Muligheten til å drive med friluftsliv og ha tilgang på naturopplevelser i nærområdene er et svært viktig bidrag til å fremme folkehelse – og et velfungerende og sammenhengende turveinett i Oslo er vesentlig for å legge til rette for dette.

¹ [Planforslag til offentlig ettersyn - Gaustadalléen 34](#) - s.6

Dersom den foreslåtte parkbrua over Ring 3 blir realisert før byggestart med atskilte traséer for turgåere og gang- og sykkelveier til sykehuset, vil det også være mulig å minimere konflikten mellom anleggstrafikk og fotgjengere på vei til og fra marka. Vi ber derfor om at dette tas inn som en forutsetning i rekkefølgebestemmelsene.

Anleggsvei

Det har planlagt oppstart i 2022, og det vil være anleggstrafikk i området frem til 2030². Det planlegges å kjøre anleggstrafikk over broen som i dag krysser Sognsvannsbekken fra Slemdalsveien. Broen må i denne sammenheng oppgraderes, og det vil også måtte etableres en anleggsvei for å føre trafikken videre opp til plataet. Vi er bekymret for utslipp og avrenning til Sognsvannsbekken både under etableringsfase og under drift, og savner en redegjørelse for hva oppgraderingen av broen og etablering av anleggsvei innebærer, samt hvilke avbøtende tiltak man planlegger.

Løsmasser

Det står i planforslaget at det ikke er «(..) avklart hvilke deponier som vil ha kapasitet til å ta imot løsmasser og sprengt stein fra prosjektet.». Vi mener at det er svært uheldig om dette ikke avklares på forhånd. Det pågår for tiden flere store prosjekter som skaper overskuddsmasse i regionen. Det er viktig at massene blir håndtert og behandlet på en sikker og forskriftsmessig måte. Ved å ikke avklare dette spørsmålet på forhånd risikerer man at lite gunstige løsninger velges, noe som vil kunne gå på bekostning av natur- og friluftslivverdier andre steder.

Sognsvannsbekken med grøntdrag

Sognsvannsbekken er et av hovedløpene i Oslo. Som det blant annet står i planprogrammet³ er området ved Gaustad sykehus også et av stedene i Oslo hvor Marka strekker seg lengst inn mot byen. I planforslaget står det at det vil gjøres terrengendringer på en strekning på ca. 180 meter langsmed Sognsvannsbekken. Det skrives videre at det er sikret en hensynssone til Sognsvannsbekken på 20 meter, men at det er en "kortere strekning hvor kun 5 meter er sikret"⁴. Vi mener dette er for upresist, og savner en figur som illustrerer det faktiske planlagte inngrepet. Figurene som foreligger gjenspeiler ikke det planlagte tiltaket, og virker derfor etter vår mening mer forvirrende enn informative.

I kommuneplanen står det: "Innenfor en sone på minimum 20 meter fra vannkant for hovedløp og minimum 12 meter fra vannkant for sideløp bør det ikke oppføres ny bebyggelse, nye anlegg eller gjøres vesentlige terrenginngrep"⁵. Vi er svært kritiske til at inngrepet kommer så tett på Sognsvannsbekken. I planforslaget står det også at det er krav til måling av vannkvalitet i bekken før og etter byggestart, samt overvåkning underveis⁶, mens man i ROS-analysen leser at det vurderes som sannsynlig med overvannsflo i under anleggsperioden⁷. Vi savner en redegjørelse for hvilke konkrete tiltak som skal iverksettes for å aktivt forhindre avrenning av forurenset overflatevann til

² [Planforslag til offentlig ettersyn - Gaustadalléen 34](#) - s.138

³ [Gaustadalléen 34 - Fastsatt planprogram](#) – s.34

⁴ [Planforslag til offentlig ettersyn - Gaustadalléen 34](#) - s.66 – Figur 53/55

⁵ [Kommuneplan 2015: Juridisk arealdel](#) – s.29

⁶ [Planforslag til offentlig ettersyn - Gaustadalléen 34](#) – s.125

⁷ [Fagrapport: ROS-analyse](#) – s.26

bekken i anleggsperioden. En reaktiv holdning til miljøforringelse fremstår ikke som godt nok i dette tilfellet, med en anleggsperiode på over 8 år og den medfølgende sannsynligheten for overvannsflom det gir.

I planforslaget fremstilles konklusjonen til fagrapporten som at kan bli «(..) *middels negativ konsekvens for naturmangfold. Dette gjelder hovedsakelig konsekvenser for kantvegetasjon langs Sognsvannsbekken* (..)»⁸. Rapportens konklusjon om en middels negativ konsekvens gjelder for hele planområdet. I rapporten deler de først planområdet i 7 områder og utreder hvert av de for seg. For Sognsvannsbekken og området rundt står det at det kan «(..) *medføre alvorlig miljøskade*(..)»⁹. Ikke bare feilsiteres rapportens konklusjon, men planforslaget presenterer i videre bevaringen av kantsonen langs Sognsvannsbekken som et avbøtende tiltak på dette. Dette blir misvisende da rapporten jo i utgangspunktet har lagt dette som grunn for sine vurderinger. Den riktige måten å si det på er at tiltaket, med det omfanget av kantsonen man planlegger å bevare, sannsynligvis vil medføre alvorlig miljøskade på Sognsvannsbekken.

En forringelse av vassdraget må sees i helhet - det er ikke et stillestående vann det er snakk om, men en vannforekomst i bevegelse. Inngrep i bekken påvirker et strekke helt ut til resipienten Frognerkilen i Oslofjorden. Vi anser her ikke §10 i naturmangfoldloven¹⁰ (*økosystemtilnærming og samlet belastning*) som innfridd, og etterlyser en utredning som ser på konsekvensene av tiltaket for hele vassdraget inkludert resipienten.

Det er registrert forekomst av en av Norges ansvarsarter i bekken – Elvemusling (Margaritifera margaritifera). Elvemuslingen er en indikatorart for vannkvalitet, og har stor effekt på økosystemet der den lever. Fra rapporten om naturmangfold fremkommer det at livet i Sognsvannsbekken, etter flere store fysiske inngrep de siste 20 årene, i dag ligger på et slags lavmål¹¹. Videre poengteres det at sammenhengende og brede kantsoner langsmed vannforekomster er kritiske for å gi næring, skjul, vanntemperatur og rensing av overvann. Alt ting som samlet styrker levevilkårene i bekken. Vi er i utgangspunktet positive til at naturområdene som forringes gjennom inngrepet skal reetableres med stedege arter etter endt inngrep – men med en estimert tidshorison på 30-50 år før igjen arealet når en naturlignende tilstand¹², kombinert med tiltakets lengde vil dette tidligst være en realitet i 2060. Tiltaket er her i strid med både §4 og §5 i naturmangfoldloven¹³, da man både feiler i å ivareta naturtypen med det arts mangfoldet og de økologiske prosessene som kjennetegner det, samt å ivareta artene slik at de forekommer som levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder.

I vannforskriften forutsettes det at vannforekomstene forvaltes på en måte som sikter på at «god økologisk og kjemisk tilstand» i vassdragene i prinsippet nås innen 2021¹⁴. Ser man på tiltakets lengde og sannsynligheten for alvorlig miljøskade underveis, i sammenheng med tiden kantvegetasjonen trenger for å komme seg tilbake til naturlignende tilstand, blir jo denne forutsetningen noe utopisk.

⁸ [Planforslag til offentlig ettersyn - Gaustadalléen 34](#) – s.125

⁹ [Fagrapport: Naturmangfold](#) – s.57

¹⁰ [Lov om forvaltning av naturens mangfold - «Naturmangfoldloven»](#) - §10

¹¹ [Fagrapport: Naturmangfold](#) – s.29

¹² [Fagrapport: Naturmangfold](#) – s.50

¹³ [Lov om forvaltning av naturens mangfold - «Naturmangfoldloven»](#) - §4, §5

¹⁴ [Forskrift om rammer for vannforvaltningen – «Vannforskriften»](#)

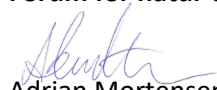
Når det gjelder det planlagte vannspeilet sør-vest i planområdet støtter vi forutsetningene gjort i Fagrapporten om naturmangfold som gjelder tilstrekkelig revegetering og god overvannshåndtering i bakken opp mot bebyggelsen ¹⁵.

Avsluttende

Vi var tidligere i prosessen positive til å lese om både en mulig gjenåpning av Gaustadbekken samt et lokk over Ring 3, og er skuffet over at dette nå er valgt bort. Bit-for-bit nedbygging av arealer er en kjempetrussel for naturmangfoldet, og presset på Oslos arealer blir ikke mindre i fremtiden. Arealendringer, forbruk og nedbygging av natur er en av de største truslene for arter og naturen i dag ^{16,17}. Mest sårbare er de grønne lungene som gjenstår ¹⁸. For dette tiltaket er det samfunnsmessige behovet så stort at det legitimerer utbygging til tross for konsekvensene dette vil ha på Sognsvannsbekken og grøntområdet rundt. Vi frykter at en forringelse av naturkvalitetene over så lang tid som det er snakk om her sannsynliggjør fremtidig nedbygging og ytterligere tap av naturmangfold – tiltaket kan i verste fall fungere som en brekkstang som åpner døren for fremtidige inngrep langsmed Sognsvannsbekken.

Vennlig hilsen,

Forum for natur og friluftsliv Oslo

Adrian Mortensen

Koordinator

FNF Oslo

¹⁵ [Fagrapport: Naturmangfold](#) – s.49

¹⁶ [Naturpanelet \(IPBES\) – «Global Assessment Summary for policymakers», 2019](#)

¹⁷ [FNs Klimapanels \(IPCC\) spesialrapport om klimaendringer og landarealer, 2019](#)

¹⁸ [Regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus](#)